

JAARVERSLAG WAGNERGENOOTSCHAP NEDDERLAND 2018

Aantal leden per 31.12.2018: 370 leden (per 31.12.2017: 365 leden)

Ereleden in 2018: Hans Pot, Hartmut Haenchen, Pierre Audi, Eva-Maria Westbroek, Frank van Aken

Bestedingen 2018 aan maatschappelijke kerndoelstellingen van het WGN: € 19.000, t.w.:

- Informatie & Publiciteit betreffende Richard Wagner en zijn werk: € 4.900
 - Selectie en uitzending van 3 stipendiaten naar Bayreuth: € 3.100 *)
 - Wagnerprijs van Nederland op Internationaal Vocalisten Concours (incl. kosten): € 7.000 *)
 - Subsidiering 8e deel Nederlandse vertaling van Wagners Prozageschriften € 4.000 *)
- *) Financiering en administratie overgedragen aan de Richard Wagner Stichting Nederland

Publicaties:

- *Verenigingstijdschrift 'Wagner Kroniek'*: de 58^e jaargang omvatte 4 uitgaven van elk 52 pagina's, nr. 58.1-Maart, nr. 58.2-Mei, nr. 58.3-september, nr. 58.4-december 2018. Het blad bevat artikelen over Richard Wagner en zijn werk, verslagen van bijeenkomsten, interviews met zangers en dirigenten, muzikale, filosofische en (cultuur)historische beschouwingen, recensies over bezochte voorstellingen en boeken, artikelen over velerlei interessante gebeurtenissen en ontwikkelingen m.b.t. Wagner en de operawereld, berichten en verslagen van en over onze jaarlijkse Bayreuth-stipendiaten.
- *'Mededelingen van het Wagnergenootschap Nederland'*: het maandelijks elektronische actualiteiten-bulletin verscheen 11 x, de nrs. 45 t/m 56.
- Voor verdere informatie zie: <https://www.wagnergenootschap.nl/>
<https://www.facebook.com/wagnergenootschap/>

Het bestuur: hield 4 formele vergaderingen, t.w. op 20 feb., 15 mei, 20 september, 20 december.

- Leden: voorz. Leo Cornelissen, secr. Jan de Kater, penningm. Jack van Dongen, Publ/Comm. Peter Franken tot 14.03.18, vacatures: 1 tot 14.03.18, na deze datum 2. I.v.m. de bestaande vacatures en de gedragslijn om aankomende bestuursleden ter introductie enige tijd daarvoor met het bestuur te laten meelopen, is Guus Vossenaar het hele jaar de facto aan het bestuur verbonden geweest; 2 andere kandidaten hebben zich, om persoonlijke redenen, in de loop van het jaar helaas terug getrokken.
- Als nieuwe talent-scout voor de stipendiatenselectie werd 15.05.2018 Peter van der Leeuw benoemd.

ACTIVITEITEN

Woe. 31 januari: Thema-avond Tristan und Isolde. De eerste genootschapsbijeenkomst in 2018 vond plaats op 31 januari in zaal Splendor. Musicoloog en conservatoriumdocent Menno Dekker hield een lezing over de leidmotieven bij *Tristan und Isolde*. Na de pauze interviewde hij dirigent Marc Albrecht, die rond die tijd de *Tristan und Isolde* productie van De Nationale Opera leidde.

Ma. 12 februari: hield assistent professor Machiel Keestra in het Goethe Instituut een lezing met als titel **Wagner en de meesters van het Wantrouwen: overlap en verschillen**, over hoe de thema's van Marx, Nietzsche en Freud terugkomen in het werk van Wagner. Zijn lezing verving die van professor Boterman, die wegens ziekte 's morgens had afgezegd.

Zat. 17 februari: bezochten we de nieuwe productie van *Die Walküre* bij de **Deutsche Oper am Rhein in Düsseldorf**; dirigent: Alex Kober, regie: Dietrich W. Hilsdorf.

Scènefoto Die Walküre Düsseldorf; Hans J. Michel

Woe 14 maart: De **Algemene Leden Vergadering** werd gehouden in Splendor. Jaarverslag en Jaarrekening over 2017 en de Begroting voor 2018 werden unaniem goedgekeurd.

Het verdienstelijke bestuurslid Peter Franken

(Publiciteit en Communicatie, hoofdredacteur Wagner

Kroniek), die aangegeven had geen nieuwe bestuurstermijn te ambiëren, verliet het bestuur. Wegens ziekte vond zijn afscheid plaats op de volgende ledenbijeenkomst op 19 april. Tot voorjaar 2019 zal hij de redactie van de WK blijven verzorgen en Guus Vossenaar als zijn opvolger inwerken.

Eveneens werd na ca. 10 zeer succesvolle jaren stil gestaan en afscheid genomen van onze talent-scout voor de stipendiatenselectie Hans Middelhuis, die daarvoor veel lof kreeg toegezwaaid.

Daarna volgde een **Herinnering aan de Nederlandse diva Gré Brouwenstijn**, in dialoog verzorgd door operaspecialist René Seghers en haar zoon Jan-Paul van Mantgem, tevens WGN-lid.

Scènefoto Siegfried Düsseldorf; HansJ. Michel

Vrij. 23 maart: Parsifal-vertoning op groot scherm in de Tuinzaal van Cultuurcentrum De Brakke Grond, Nes, Amsterdam. Vertoond werd de Bayreuth-opname uit 2016; dirigent: ons erelid Hartmut Haenchen, regie: Uwe Eric Laufenberg.

Do. 19 april: bracht musicoloog en associate professor Désirée Staverman een heldere voordracht over de componist **Alphons Diepenbrock: zijn persoon, zijn compositorisch werk en zijn verhouding tot Richard Wagners muziek.**

Zo. 6 mei: bezochten we weer de **Deutsche Oper in Düsseldorf**, deze keer voor de nieuwe *Siegfried* productie; dirigent: Alex Kober, regie: Dietrich W. Hilsdorf.

Woe 23 mei: Het jaarlijkse stipendiatenconcert, tevens de slotavond van het seizoen 2017/2018 was een feestelijke gebeurtenis. Allereerst trad oud-stipendiate Florieke Beelen op met Mahlers *Lieder eines fahrenden Gesellen* en een aria uit Richard Strauss' *Ariadne auf Naxos*. Ze verving Jeannette van Schaik, een van de stipendiaten van 2018, die die avond moest optreden in *The turn of the Screw*. Ook stipendiaat Karel Deseure was helaas verhinderd, om familie omstandigheden. De IVC-Wagnerprijs-2017-winnares en ook stipendiate Eunkyong Lim zong vervolgens Erda's waarschuwing uit *Das Rheingold*, Waltraute's smeekbede aan Brünnhilde uit *Götterdämmerung* en *Träume*. Zij werden begeleid door Peter Nilsson. De bijzondere avond werd in grootse stijl afgesloten met een fraaie laudatio, uitgesproken door Paul Korenhof en de dubbele oorkonde-uitreiking door onze voorzitter aan de nieuwe ereleden Eva-Maria Westbroek en Frank van Aken. Daarbij werden niet bekende opnames vertoond van hun optredens in de Wesendonck-Lieder en *Tannhäuser* van enkele weken daarvoor.

Eva-Maria, Leo, Florieke en Frank

Woe. 13 juni: In het Kon. Concertgebouw werd Der Ring ohne Worte (Wagner/Maazel) uitgevoerd ter viering van het 140-jarig bestaan van het Sweelinck-Orkest van de Universiteit van Amsterdam, waarvoor de WGN-leden specifiek waren uitgenodigd.

V.l.n.r. Eunkyong Lim, Karel Deseure en Jeannette van Schaik

Juli/Aug.: In het kader van de **Bayreuther Festspiele** omvatte het elektronische Mededelingen-bulletin van juli ook dit jaar weer de zgn. Bayreuth-Special. Een 11 pagina's omvattend overzicht van alle interessante activiteiten die daar tijdens de Festspielzeit zijn te beleven. In de stipendiatenweek, na afloop van de *Holländer*-opvoering van 7 augustus, hield het WGN een eigen 'Meet & Greet' voor alle geïnteresseerde Nederlanders, waarbij o.m. mezzosopraan Christa Mayer acte de présence gaf. Uiteraard waren ook onze stipendiaten Eunkyong Lim, Karel Deseure en Jeannette van Schaik hierbij aanwezig.

Za. 8 t/m za. 15 september: vond het **Internationale Vocalisten Concours 2018 in Den Bosch** plaats. Bijzonder deze keer was dat er een aparte ronde plaats vond voor deelnemers die geïnteresseerd waren in de door ons ingestelde **Wagnerprijs van Nederland**. De Engelse mezzo Claire Barnett-Jones werd de winnares en werd de prijs ter waarde van € 5000 voor lessen en coaching toegekend. De Nederlandse sopraan Helena Koonings kreeg als runner-up een stipendium voor Bayreuth 2019.

Ma. 8 oktober: vond de tweede lezing dit jaar van musicoloog Menno Dekker plaats. Het was ook het tweede deel in zijn serie 'In de aanloop naar Wagner' Deze keer was het onderwerp **De onmiskenbare wisselwerking tussen het werk van Mendelssohn en Schumann en dat van Wagner.**

Het was onze eerste bijeenkomst in de grote zaal van De Nieuwe KHL aan de Oostelijke Handelskade in Amsterdam. Splendor werd financieel steeds belastender. Deze nieuwe locatie beviel iedereen prima.

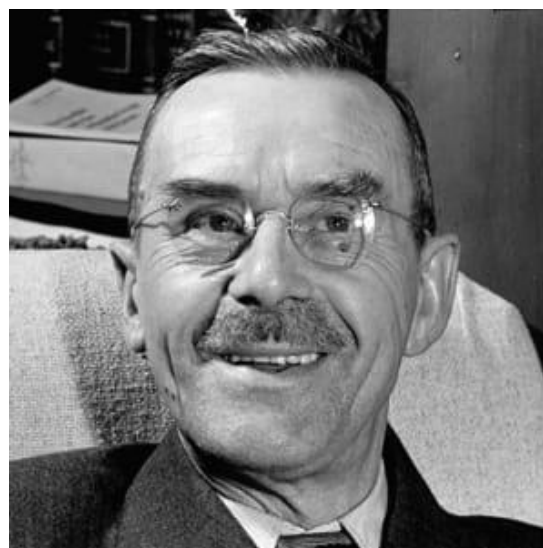

V.l.n.r. Gilbert den Broeder, Matthijs Schelvis, Leonie van Rheden, Annett Andriessen, Helena Koonings, Esther Kuiper en Leo Cornelissen.

Di. 30 oktober: ook in de Nieuwe KHL, verzorgde Annett Andriessen, de net afgetreden leider van het IVC, een zeer goed bezochte en hoog gewaardeerde **Masterclass Wagnerzang** voor Leonie van Rheden, Matthijs Schelvis, Helena Koonings en Esther Kuiper; begeleiding: Gilbert den Broeder.

Za. 17 november: 1-daags symposium over Thomas Manns ambivalentie ten aanzien van Richard Wagner in het Goethe Institut Amsterdam. Door ons georganiseerd in samenwerking met hen en met het Genootschap Nederland-Duitsland. Musicologe en wetenschappelijk onderzoeker Sabine Lichtenstein behandelde Thomas Manns ambivalentie ten opzichte van muziek in het algemeen en dus ook ten opzichte van Wagners muziek.

Literatuurwetenschapper Michiel Hagdorn ging in zijn voordracht in op welke functie die plaatsen in het werk van Thomas Mann hebben, die refereren aan Wagner en diens figuren en thema's. De voorzitter van het Thomas-Mann-Forum München Dirk Heißerer behandelde het thema dat de aanleiding van dit symposium vormde 'Thomas Manns Amsterdammer Vortrag 1933 in Zusammenhang mit seinem Schreiben *Leiden und Größe Richard Wagners* und die Reaktion der Stadt München bzw. des Deutsche NS-States, die zu seinem Exil geführt hat'. Thomas Mann hield zijn rede op 13 februari 1933 in Het Concertgebouw ter gelegenheid van Wagners vijftigste sterfdag. Frank Weiher, verbonden aan de Heinrich-Heine Universität Düsseldorf, besprak de factoren had die de receptie van een kunstwerk kunnen bepalen, zoals backshadowing of Hineinterpretieren. Zowel de

Thomas Mann

werken van Thomas Mann als die van Wagner worden veelal verklaard vanuit een beeld dat, in de tijd gezien, pas achteraf is ontstaan. Weiher wees dit mechanisme af. Niet alles wat met een kunstwerk wordt gedaan of er van wordt gevonden, hoeft aan dat kunstwerk zelf te liggen. Het symposium werd afgesloten met een fragment van Visconti's film *Der Tod in Venedig*.

Scènefoto Götterdämmerung Düsseldorf; Hans J. Michel

Zondag 25 november: de derde busreis dit jaar naar de Opera van Düsseldorf voor **Götterdämmerung**, de laatste Ring-opera in de nieuwe encensering van Dietrich W. Hilsdorf; dirigent: Alex Kober.